

# Eindexamen economie 1-2 vwo 2003-I

havovwo.nl

---

## 4 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-  
scores

---

*Opmerking*

*Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.*

### Opgave 1

#### Maximumscore 2

- 1  Een voorbeeld van een juiste berekening is:  
huishouden 1:  $q_{v1} = -2,5 \times 30 + 0,006 \times 12.500 + 100 \rightarrow q_{v1} = 100$   
bestedingen in procenten van  $y_1$ :  $\frac{100 \times 30}{12.500} \times 100\% = 24\%$   
huishouden 2:  $q_{v2} = -1,5 \times 30 + 0,005 \times 25.000 + 100 \rightarrow q_{v2} = 180$   
bestedingen in procenten van  $y_2$ :  $\frac{180 \times 30}{25.000} \times 100\% = 21,6\%$

*Opmerking*

*Een andere manier van afronden ook goed rekenen.*

#### Maximumscore 2

- 2  Een voorbeeld van een juist antwoord is:  
Een antwoord waaruit blijkt dat:
- door de lagere inkomstenbelasting het besteedbaar inkomen stijgt waardoor er meer goederen gekocht kunnen worden, 1
  - maar dat door de hogere indirecte belastingen de prijs van het goederenpakket stijgt waardoor er minder goederen gekocht kunnen worden 1

#### Maximumscore 2

- 3  Een voorbeeld van een juiste berekening is:  
p wordt  $\frac{116,6}{106} \times € 30 = € 33$   
 $y_1$  wordt  $€ 12.500 \times 1,10 = € 13.750$   
 $q_{v1}$  wordt  $-2,5 \times 33 + 0,006 \times 13.750 + 100 \rightarrow q_{v1} = 100$

#### Maximumscore 2

- 4  toenemen  
Voorbeelden van een juiste verklaring zijn:
- Een berekening waaruit blijkt dat  $q_{v2}$  stijgt met 8 (van 180 naar 188) hetgeen betekent dat de gevraagde hoeveelheid in totaal stijgt, omdat  $q_{v1}$  gelijk blijft en  $q_{v2}$  stijgt.
  - Een verklaring waaruit blijkt dat bij het minimuminkomen het negatieve prijseffect precies gecompenseerd wordt door het positieve inkomenseffect en dat het negatieve prijseffect bij het modale inkomen kleiner is en het positieve inkomenseffect groter, hetgeen betekent dat de gevraagde hoeveelheid in totaal stijgt omdat  $q_{v1}$  gelijk blijft en  $q_{v2}$  stijgt.

### Opgave 2

#### Maximumscore 2

- 5  Een voorbeeld van een juiste berekening is:  
Het minimumloon in Spanje bedraagt  $€ 12.781 \times 0,396 = € 5.061,28$ .  
Het gemiddelde loon is  $\frac{€ 5.061,28}{0,32} = € 15.816,50$ .

# Eindexamen economie 1-2 vwo 2003-I

havovwo.nl

---

Antwoorden	Deel-scores
<b>Maximumscore 2</b>	
6 <input type="checkbox"/> Een voorbeeld van een juist antwoord is: De extra loonkosten voor een werkgever kunnen bij het in dienst nemen / houden van een werknemer met een lage arbeidsproductiviteit hoger zijn dan de extra opbrengsten, hetgeen kan leiden tot niet in dienst nemen / uitstoot van deze arbeidskrachten.	
<b>Maximumscore 2</b>	
7 <input type="checkbox"/> nee Voorbeelden van een juiste toelichting zijn: <ul style="list-style-type: none"><li>• Een uitleg waaruit blijkt dat er in figuur 1 één of meerdere landen aan te wijzen zijn waarvoor geldt dat een hoge / lage Kaitz-index samengaat met een lage / hoge werkloosheid onder arbeidskrachten met een lage arbeidsproductiviteit.</li><li>• Een uitleg waaruit blijkt dat uit figuur 1 de conclusie is getrokken dat als de uitspraak juist zou zijn de puntenwolk zou liggen langs een stijgende lijn.</li></ul>	
<b>Maximumscore 2</b>	
8 <input type="checkbox"/> Een voorbeeld van een juist antwoord is: Een antwoord waaruit blijkt dat het algemeen verbindend verklaren van CAO's kan leiden tot een relatief hoog gemiddeld loon, waardoor bij een gelijk minimumloon de Kaitz-index relatief laag is.	

# Eindexamen economie 1-2 vwo 2003-I

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-  
scores

## Opgave 3

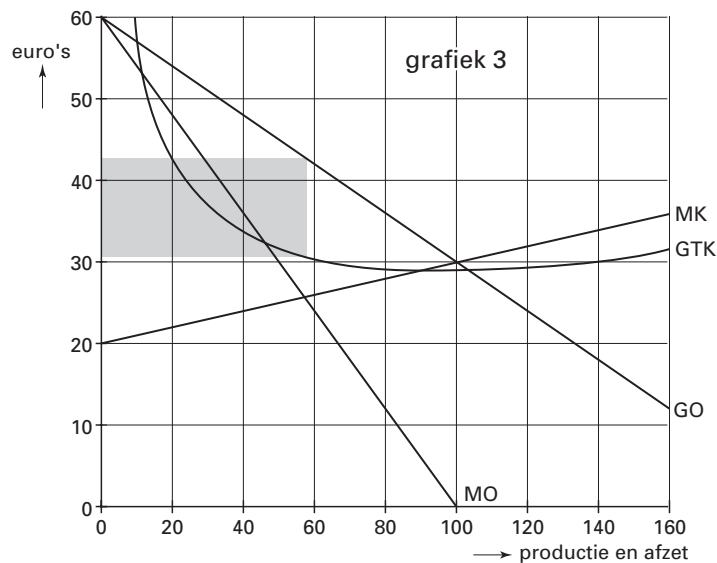
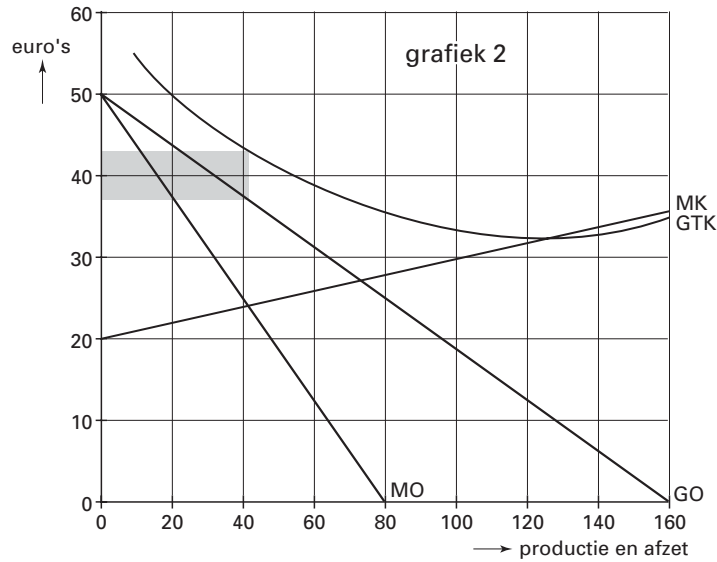
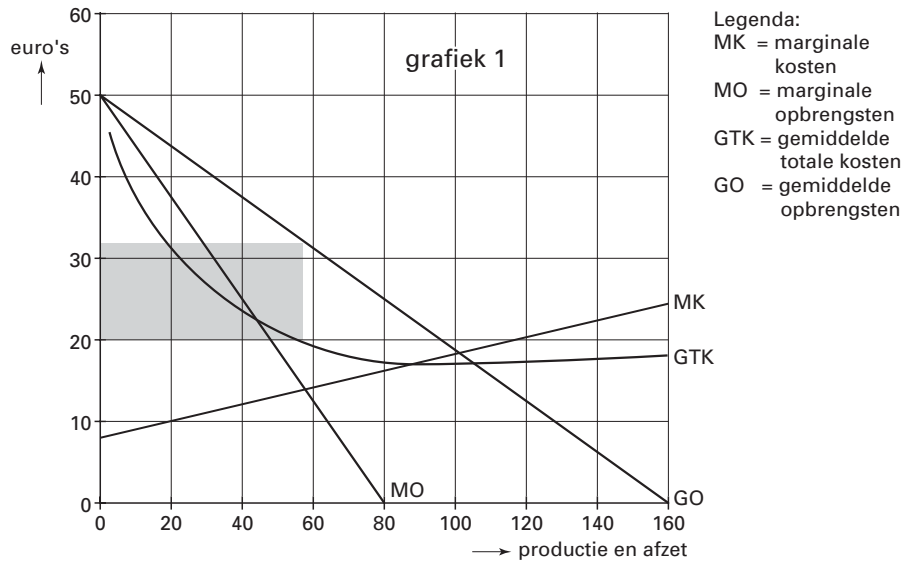
Maximumscore 7

9 □

te beoordelen aspecten	per aspect 0 of 1 punt toekennen
eerste gedeelte (maximaal 5 punten)	
a De verklaring voor het verloop van de constante kosten is correct uitgewerkt. Te denken valt aan (éénmalige) ontwikkelingskosten.	
b De verklaring voor het verloop van de variabele kosten is correct uitgewerkt. Te denken valt aan (blijvend) duurdere grondstoffen.	
c De verklaring van de verandering van de opbrengsten is correct uitgewerkt. Te denken valt aan een grotere vraag door verschuiving van preferenties of door een geringer aantal concurrenten.	
d De ontwikkeling van de winst is op de bijlage met arceringen juist weergegeven: <i>zie afbeelding op pagina 7.</i>	
e De conclusie ten aanzien van de winstontwikkeling is juist. Uit deze conclusie moet blijken dat de productie tijdelijk verliesgevend wordt, door de hogere kosten, maar uiteindelijk weer winst gaat opleveren.	
keuzegedeelte (maximaal 2 punten)	
1 mogelijk overheidsingrijpen Te denken valt aan het vermijden van dwang door overheidsmaatregelen / kostenverhoging door heffingen.	
2 positie op de afzetmarkt Te denken valt aan het kweken van goodwill bij de consumenten / aan de mogelijkheid om als eerste een groot marktaandeel te veroveren.	
3 gedrag van concurrenten Te denken valt aan het opbouwen van een concurrentievoordeel / de mogelijkheid om marktleider te worden.	
Indien het gebruikte aantal woorden te veel afwijkt van de eis en/of het betoog géén goed doorlopend verhaal is	-1

# Eindexamen economie 1-2 vwo 2003-I

## antwoord 9, aspect d



# Eindexamen economie 1-2 vwo 2003-I

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-  
scores

## Opgave 4

### Maximumscore 2

- 10  Een voorbeeld van een juiste berekening is:  
 $1,025^4 \times 495$  (reëel BBP 2006) = 546,387 → afgerond 546 (nominaal BBP 2006)

*Opmerking*

*Een juiste berekening via de nationale bestedingen ook goed rekenen.*

### Maximumscore 2

- 11  Een voorbeeld van een juist antwoord is:  
Een antwoord waaruit blijkt dat er bij de invoer van goederen en diensten sprake zal zijn van een prijsdaling in de periode 2002-2006 aangezien in 2006 de waarde in prijzen van 2006 lager is dan de waarde in prijzen van 2002.

### Maximumscore 2

- 12   $352 + 69 + 7 - 324 - 66 - 11 = +27$  (miljard euro)

### Maximumscore 3

- 13  ja  
Voorbeelden van een juiste toelichting zijn:
- Een toelichting waaruit blijkt dat het nationaal spaarsaldo (BBP marktprijzen – nationale bestedingen) is toegenomen van  $448 - 427 = 21$  naar  $546 - 518 = 28$  (miljard euro): een groei van 7 op 21 = 33,3% 2
  - terwijl het nominaal BBP slechts groeit met  $\frac{546 - 448}{448} \times 100\% = 21,9\%$  1
  - Een toelichting waaruit blijkt dat het saldo uitvoer – invoer (goederen en diensten) is toegenomen van  $(282 - 261) = 21$  naar  $(352 - 324) = 28$  (miljard euro): een groei van 7 op 21 = 33,3% 2
  - terwijl het nominaal BBP slechts groeit met  $\frac{546 - 448}{448} \times 100\% = 21,9\%$  1

## Opgave 5

### Maximumscore 2

- 14  Een voorbeeld van een juist antwoord is:  
Een antwoord waaruit blijkt dat verhoging / verlaging van het nationaal inkomen zal leiden tot een stijging / daling van de effectieve vraag hetgeen bij de bedrijven zal leiden tot voorraadintering / voorraadvorming.

### Maximumscore 2

- 15  Een voorbeeld van een juist antwoord is:  
 $Y_e = -20(3,75 + 6,25) + 900 = 700$  (miljard euro),
- er is dus sprake van conjuncturele werkloosheid omdat  $Y_e$  lager is dan het bestedingsevenwicht (735) 1
  - Bij volledige bezetting van de kapitaalgoederenvoorraad bedraagt de arbeidsvraag:  
 $\frac{735}{70} = 10,5$  (miljoen arbeidsjaren). Dat is kleiner dan het arbeidsaanbod, dus is er ook sprake van structurele werkloosheid 1

### Maximumscore 2

- 16  Een voorbeeld van een juist antwoord is:  
Een antwoord waaruit blijkt dat de verhoging van de geldmarktrente binnen dit model alleen gevolgen heeft voor de omvang van de effectieve vraag / geen gevolgen heeft voor de omvang voor de aanbodfactoren  $A_a$  (vergelijking 8) en arbeidsproductiviteit (vergelijking 7).

# Eindexamen economie 1-2 vwo 2003-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
<b>Maximumscore 2</b>	
17 <input type="checkbox"/> Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om de voorraadinvesteringen (Iv). Een voorbeeld van een juiste verklaring is: Een verklaring waaruit blijkt dat door de rentepolitiek van de ECB de geldmarktrente verandert en dat deze rente in het model alleen in vergelijking (2) voorkomt.	
<b>Maximumscore 2</b>	
18 <input type="checkbox"/> ja Een voorbeeld van een juiste toelichting is: Een toelichting waaruit blijkt dat een verhoging van de geldmarktrente met 1 procentpunt het evenwichtsincome met 20 miljard euro doet dalen (vergelijking 9), hetgeen leidt tot een daling van de arbeidsvraag van $\frac{20}{70} = 0,286 \rightarrow 286.000$ arbeidsjaren.	
<b>Opgave 6</b>	
<b>Maximumscore 2</b>	
19 <input type="checkbox"/> Voorbeelden van een juist antwoord zijn: <ul style="list-style-type: none"><li>• Een antwoord waaruit blijkt dat toetreding tot de economische unie kan leiden tot een stabilisering / verdere uitbreiding van de reeds bestaande handelsrelaties met deze landen hetgeen exportinkomsten kan verhogen / importkosten kan verlagen;</li><li>• Een antwoord waaruit blijkt dat toetreding tot de monetaire unie zal leiden tot invoering van de euro in deze landen, hetgeen de reeds bestaande handelsrelaties stabiliseert door het verdwijnen van koersrisico's / transparanter worden van de markt hetgeen de exportinkomsten kan verhogen / de importkosten kan verlagen.</li></ul>	
<b>Maximumscore 3</b>	
20 <input type="checkbox"/> Uit het antwoord moet blijken dat <ul style="list-style-type: none"><li>• bij een stabiel tekort op de totale handelsbalans (€ 4 miljard), <u>1</u></li><li>• het tekort van dit land op de handelsbalans met de EMU elk jaar groter is geworden, omdat het EMU-aandeel in de import toenam maar bij de export afnam, <u>1</u></li><li>• hetgeen kan leiden tot een daling van de koers van de eigen valuta in euro's <u>1</u></li></ul>	
<b>Maximumscore 3</b>	
21 <input type="checkbox"/> Een voorbeeld van een juist antwoord is: <ul style="list-style-type: none"><li>• Uit een vergelijking van de groei van de liquiditeitenmassa met de groei van het BBP valt af te leiden dat in dit land de liquiditeitsquote stijgt (van 33,2% via 35,3% naar 37,8%), hetgeen kan wijzen op het hoger worden van de inflatie <u>2</u></li><li>• Dit maakt het onwaarschijnlijk dat het land in 2003 aan de gestelde inflatievoorwaarde voldoet, omdat de inflatie in 2002 al aan de bovengrens zat <u>1</u></li></ul>	
<b>Maximumscore 2</b>	
22 <input type="checkbox"/> Een voorbeeld van een juist antwoord is: Een antwoord waaruit blijkt dat bij deze overgang het streven naar verbetering van de efficiëntie van het productieapparaat gepaard kan gaan met een verlies aan werkgelegenheid / stijging van de werkloosheid, hetgeen kan leiden tot daling van de overheidsinkomsten / stijging van de overheidsuitgaven zodat een (te) groot overheidstekort ontstaat.	

# Eindexamen economie 1-2 vwo 2003-I

havovwo.nl

---

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

---

## Opgave 7

### Maximumscore 2

- 23  42 (miljard geldeenheden)

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

• chartaal geld bij publiek =  $\frac{126}{0,9} - 126$

14 (miljard)

1

chartaal geld bij banken

28 (miljard) +

- totaal

42 (miljard)

1

### Maximumscore 2

- 24  Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$\frac{28 + 12}{0,25} = 160 \rightarrow$  rekening-couranttegoeden kunnen toenemen met  $160 - 126 = 34$  (miljard geldeenheden)

### Maximumscore 2

- 25  Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een verklaring waaruit blijkt dat met het uitzetten van vermogen op de kapitaalmarkt voor langere tijd koopkracht wordt uitgesteld en dat daar doorgaans een hogere rentevergoeding tegenover staat.
- Een verklaring waaruit blijkt dat het uitzetten van vermogen op de kapitaalmarkt grotere risico's / meer onzekerheden met zich meebrengt en dat daar doorgaans een hogere rentevergoeding tegenover staat.

### Maximumscore 2

- 26  Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat deze renteverhouding ertoe kan leiden dat het publiek meer vermogen kortlopend gaat uitzetten (en minder langlopend) hetgeen de secundaire liquiditeitenmassa doet toenemen.

### Maximumscore 2

- 27  Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- de post bankcertificaten CB

Uit de verklaring moet blijken dat het bedrag op deze post zal afnemen als de CB bankcertificaten (terug)koopt van de algemene banken, hetgeen de liquiditeitspositie van deze banken verbetert en de geldmarkt (in ruime zin) zal verruimen.

- de post vreemde valuta

Uit de verklaring moet blijken dat het bedrag op deze post zal afnemen als de CB vreemde valuta koopt van de algemene banken, hetgeen de liquiditeitspositie van deze banken verbetert en de geldmarkt (in ruime zin) zal verruimen.

Indien een correct antwoord is gegeven *zonder* juiste vermelding van de afname van de post

1